

รายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ค้นข่าวสารชุมชน
เพื่อพัฒนาตนเป็นพลเมืองดี (๑)

ครูผู้สอน   ครูนวคุณ   สาณศิลาปิน

ครูสรายุทธ   ธานา

คืบข่าวสารชุมชน เพื่อพัฒนาตนเป็นพลเมืองดี (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนสามารถอธิบายการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตยได้
- นักเรียนสามารถอภิปรายการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตยได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตยได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนเห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย

เกิดอะไรขึ้น?

๑. ครูแจกกระดาษโน้ตพร้อมแถบกาอย่างอ่อนคนละ ๑ แผ่น
๒. ให้นักเรียน คิดและเขียนสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน ในประเด็น “เกิดอะไรขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน” ตามบริบทของชุมชน ท้องถิ่น หรือสังคม
๓. ให้นักเรียน วิเคราะห์ว่าสิ่งที่เขียนตรงกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นใด
  - ๑) การเมืองการปกครอง
  - ๒) ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม
  - ๓) สังคม และสิ่งแวดล้อม
๔. ให้นักเรียน นำกระดาษโน้ตพร้อมแถบกาอย่างอ่อนมาติดที่หน้าชั้นเรียน พร้อมแยกประเด็นที่นักเรียนได้วิเคราะห์

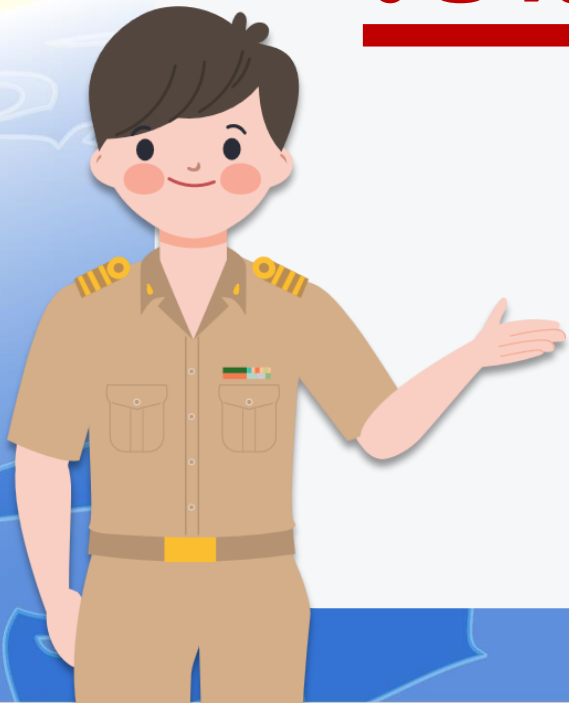
คำถาม

นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตน

เป็นพลเมืองดีในชีวิตประจำวัน

ได้อย่างไร

ถามกันและกัน

๑. ครูแจกกระดาษขนาดครึ่ง A๔ กลุ่มละ ๑ แผ่น
และใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มละ ๑ ชุด
๒. ให้นักเรียน ศึกษาใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
และ ตั้งคำถามพร้อมคำตอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในใบงาน
๓. ให้อเวลาในการศึกษาและตั้งคำถาม - คำตอบ ๑๕ นาที
๔. ให้นักเรียนถามคำถามกับเพื่อนต่างกลุ่ม กลุ่มละ ๑ คำถาม ภายในเวลา ๑๐ วินาที
ถ้ากลุ่มนั้นตอบคำถามของกลุ่มเพื่อนได้ถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ ค้นข่าวสารชุมชน เพื่อพัฒนาตนเป็นพลเมืองดี (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา ๑ รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

พลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้เป็นสังคมและประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริงหลักการทางประชาธิปไตย เช่น การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่นการยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ การเคารพกฎหมาย ระเบียบของสังคม การมีจิตสาธารณะ เป็นต้นอย่างไรก็ตามการที่บุคคลจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก จะต้องคำนึงถึงสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ซึ่ง คำดังกล่าวมีนิยามที่นักเรียนต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้น ดังนี้

๑. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม แบ่งออกเป็นสถานภาพที่ไดมาโดยกำเนิด เช่น การเป็นลูก หลาน การมีเชื้อชาติไทย เป็นต้น และสถานภาพที่ได้รับภายหลัง ซึ่งได้รับโดยความรู้ความสามารถหรือสภาพทางสังคม เช่น การประกอบอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิ ครู นักเรียน แพทย์ เป็นต้น

๒. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ เช่น นายแดงมีสถานภาพเป็นพ่อ ต้องดำเนินบทบาทในการให้การอบรมเลี้ยงดู สั่งสอนบุตรให้เป็นคนดี ส่งเสียบุตรให้ได้รับการศึกษาที่สมควรตามวัย ส่วนสถานภาพการเป็นบุตรต้องดำเนินบทบาท เชื้อพียงคำสั่งสอนของบิดามารดา ตั้งใจหมั่นเพียรในการศึกษา ช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านตามควรแก่วัย

๓. หน้าที่ หมายถึง ภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ เช่น ปวงชนชาวไทยทุกคนมีหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หน้าที่ป้องกันประเทศ พิตักษ์รักษาเกียรติภูมิผลประโยชน์ของชาติ เป็นต้น

๔. สิทธิ หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลคนหนึ่ง ในอันที่จะเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการบางอย่างบางประการให้เกิดประโยชน์แก่ตน หรือให้ละเว้นกระทำการบางอย่างโดยอาจโดยวิธีหนึ่ง เช่น สิทธิทางการศึกษา สิทธิการรักษาพยาบาล สิทธิการเลือกตั้ง เป็นต้น

๕. เสรีภาพ หมายถึง อำนาจของบุคคลในอันที่จะกำหนดตนเอง โดยอำนาจนี้บุคคลย่อมเลือกวิธีชีวิตของตนได้ด้วยตนเองเสรีภาพจึงเป็นอำนาจที่บุคคลมีอยู่เหนือตนเองและมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่กระทำการใดตามความประสงค์ของตน โดยใจสมัครอันปราศจากการบังคับหรืออยู่ภายใต้อำนาจบังคับของบุคคลอื่นหรือรัฐ เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการเลือกที่อยู่อาศัย เสรีภาพในการเดินทาง เป็นต้น

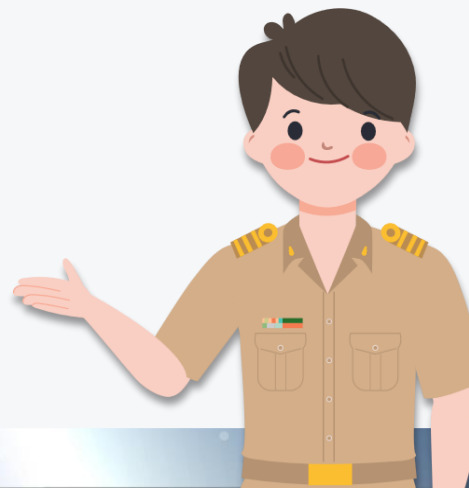
ข้อมูลอ้างอิงจากสถาบันพระปกเกล้า <http://www.kpi.ac.th/public/knowledge/research/data/1008>

ใบความรู้ที่ ๑๑

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย

สามารถดาวน์โหลดที่เว็บไซต์

www.dltv.ac.th

SCOREBOARD

SCORE

GROUP 1

3

GROUP 3

3.5

GROUP 5

2.5

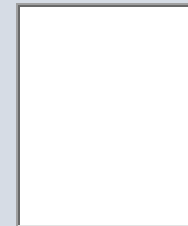
GROUP 2

3.5

GROUP 4

3

GROUP 6

ตัวอย่างสถานการณ์

“แม่วานให้ฟ้าใสที่กำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบ
ปลายภาคเรียน ช่วยไปซื้ออาหารเพื่อมาทานในมื้อเย็น
ฟ้าใสจึงเลือกซื้ออาหารที่ตนเองชื่นชอบ
คือ ต้มจืดเต้าหู้หมูสับ และไก่ทอดมาเป็นอาหารเย็น”

ข้อความใดแสดงถึงสถานภาพ
บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่

ตัวอย่างสถานการณ์

“แม่วานให้ฟ้าใสที่กำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบปลายภาคเรียน
ช่วยไปซื้ออาหารเพื่อมาทานในมื้อเย็น ฟ้าใสจึงเลือกซื้ออาหาร
ที่ตนเองชื่นชอบ คือ ต้มจืดเต้าหู้หมูสับ และไก่ทอดมาเป็นอาหารเย็น”

สถานภาพ

แม่ นักเรียน (ฟ้าใส)

บทบาท

ช่วยเหลือแม่ในการไปซื้ออาหารมื้อเย็น

หน้าที่

ตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบ

ตัวอย่างสถานการณ์

“แม่วานให้ฟ้าใสที่กำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบปลายภาคเรียน
ช่วยไปซื้ออาหารเพื่อมาทานในมื้อเย็น ฟ้าใสจึงเลือกซื้ออาหาร
ที่ตนเองชื่นชอบ คือ ต้มจืดเต้าหู้หมูสับ และไก่ทอดมาเป็นอาหารเย็น”

สิทธิ

เลือกซื้ออาหารที่มีคุณภาพ

เสรีภาพ

เลือกซื้ออาหารที่ชอบรับประทาน

นิยาม ของสถานภาพ บทบาท

สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ของพลเมืองดี

ตามวิถีประชาธิปไตย คืออะไร

สรุปบทเรียน

สถานภาพ

ตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม

บทบาท

การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่ อันเนื่องมาจากสถานภาพ

หน้าที่

ภาระรับผิดชอบของบุคคลต้องปฏิบัติ

สิทธิ

อำนาจที่กฎหมายรับรองให้กระทำการ หรือให้ละเว้นกระทำการ

เสรีภาพ

อำนาจของบุคคลในอันที่จะกำหนดตนเอง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ค้นข่าวสารชุมชน

เพื่อพัฒนาตนเป็นพลเมืองดี (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบกิจกรรม

๑) ข่าวสารในห้องถิ่นเรา ๒) ข่าวสารชุมชน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th

